

Javnaðarflokkurin við uppskoti um stjórnmalanevnd

Størri sjálvræði til føroyingar

Støðan hjá politisku flokkunum, tá tað snýr seg um sjálvstýri-samband, kann bólkast í triggjar høvuðsleiðir: Varðveitan av verandi skipan - Størri sjálvræði innan ríkisfelagsskapin og tjóðveldi. Javnaðarflokkurin heldur, at vit nú eiga at finna eina felags stöðu til hesar spurningar, í hvussu so er eina stöðu, sum ein stórir meiriluti á lögtingi kann verða samdur um. Ti hevur flokkurin sett fram uppskot um setan av stjórnmalanevnd, sum skal kanna og viðgera spurningin um broyting í ríkisrættarlugu viðurskiptum Føroya.

Jan Müller

Marita Petersen, lögtingskvinna fyri javnaðarflokkin, legði seinnapartin hósdagin fram uppskot til lögtingslóg um setan av stjórnmalanevnd.

Talan er um at seta eina stjórnmalanevnd at kanna og viðgera spurningin um broyting í ríkisrættarlugu viðurskiptum Føroya.

Nevndin skal hava 13 limir. Harav skal lögtingið velja teir 8. Teir skulu vera lögtingsmenn og fyrrverandi lögtingsmenn. Millum hesar velur lögtingið formann og næstformann.

Siðani tilnevnið lögmaður tveir landsstýrismenn sum nevndarlimir. Lögmaður kann gera av sjálvur at hava sæti í nevndini í staðin fyri ein landsstýrismann.

Nevndarlimirnir, sum eru umrøddi oman fyri, velja sær aftrat 3 nevndarlimir, sum skulu hava hægri útbúgving í samfelagsvísindum og ikki hava sæti á tingi.

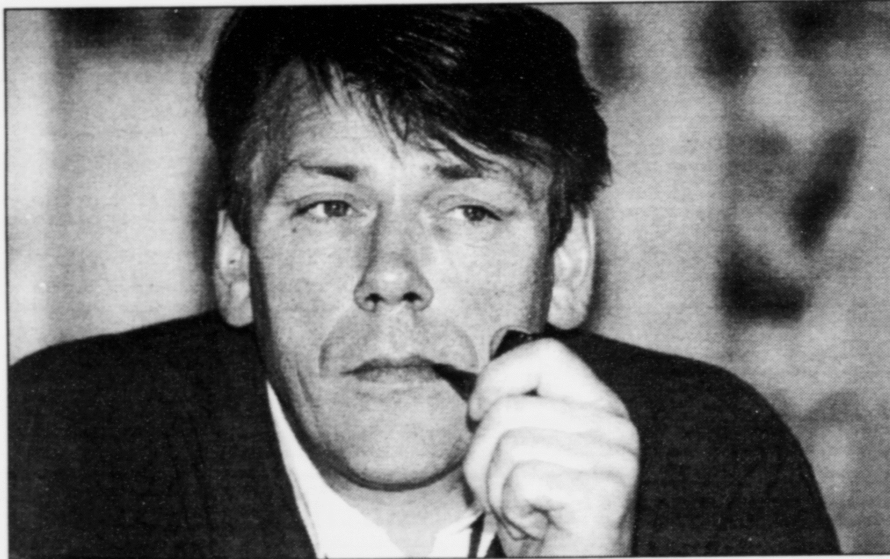
Hetta skal nevndin gera

Sambart uppskotinum skal stjórnmalanevndin kanna og lýsa verandi ríkisrættarstöðu Føroya, kanna og lýsa, hvørjir karmarnir eru fyri broyting, og hvør formliga broytingarmannagongdin eigur at vera og at enda gera uppskot um nýggja skipan við størri sjálvræði.

Sambart uppskotinum hevur nevndin heimild at viðgera allar stjórnmalaspurningar, sum nevndin heldur hava týðning.

Nevndin skal seta skrivara, sum skal hava hægri samfelagsvísindaliga útbúgving.

Uppskotsstíllarin sigur víðari í uppskotinum, at nevndin fær heimild at nýta



Jóannes Eidesgaard, formaður javnaðarflokksins, sum heldur tíðin er komin til at endurskoða viðurskiptini við Danmark

pening til útreiðslur nevndarinnar, tó í mesta lagi 1,8 mio. kr.

Nevndin skal vera liðug við arbeiði sítt við áliti og uppskoti í seinasta lagi 1. januar 1999.

Ikki frammi áður

Í viðmerkingunum til uppskotið sigur uppskotsstíllarin, Marita Petersen, at uppskot at seta stjórnmalanevnd við lögtingslóg at koma við áliti um stýrisskipanarviðurskiptum Føroya hava ikki fyrr verið sett fram á tingi, tá ið burtursæð verður frá lögtingsmáli nr. 42/1996. Uppskotini, sum hava verið sett fram higartil, hava verið uppskot til samtyktar um samráðing-heimild til lögtingsnevnd

ella landsstýrið at tingast við donsku stjórnina um hesi viðurskipti ella ítøkilig broytingaruppskot til heimastýrslógina. Tó sett Jógvann Sundstein, lögtingsmaður í 80-unum, fram uppskot til samtyktar um at seta tingmannanevnd at endurskoða heimastýrslógina, men hetta uppskot fall á tingi.

Víðari í viðmerkingunum stendur m.a.: -Tá landsstýrissamgongan millum fólkaflokkinn og javnaðarflokkinn varð skipað í januar 91, var ein partur av politisku avtaluni millum hesar flokkar at fremja broytingar í ríkisrættarlugu viðurskiptum Føroya soleiðis, at sjálvræðið varð munandi víðkað. Tað varð tó beinanvegin greitt, at lögtingslógirnar um

stýrisskipan Føroya í sermálum og um umboðsvald Føroya ikki fóru at vera nóg góðir karmar um fyrisiting av einum munandi øktum sjálvstýri. Sustatt fór landsstýrið fyrst undir at gera uppskot til nýggja stýrisskipanarlóg og sett nevnd at gera tiliki uppskot. Hetta arbeiðið helt fram, eftir at landsstýrið í apríl 93 varð umskipað soleiðis, at tjóðveldisflokkurin og sjálvstýrisflokkurin komu upp í staðin fyri fólkaflokkinn.

Víðari stendur í viðmerkingunum, at stýrisskipanarlógin kom í gildi á ólavseku 95 og í síni heild á ólavseku 96. Tá var so hesin parturin av arbeiðinum, sum samgongan setti sær fyrri, lokin. Nýval var til



lögtingið í juli 94, og eitt annað landsstýri tók við. Meira bleiv tí ikki gjørt við ætlanina um broyting í ríkisrættarlugu stöðuni. Lögtingið setti um mánadarskið 97

Marita Petersen, lögtingskvinna, sum legði uppskotið fyri tingið hósdagin.

spurningin sjálvstýrisamband:

Varðveitan av verandi skipan - Størri sjálvræði innan ríkisfelagsskapin og Tjóðveldi.

Javnaðarflokkurin heldur, at vit nú eiga at finna eina felags stöðu til hesar spurningar, í hvussu so er eina stöðu, sum ein stórir meiriluti á lögtingi kann verða samdur um.

Ti leggur javnaðarflokkurin nú fram uppskot um stjórnmalanevnd fyri at fáa til vega tað best møguliga grundarlagið at taka stöðu á.

Víst verður á, at uppskotið víkir frá uppskotinum í lögtingsmálinum frá 96 á tann hátt, at tað ikki er álagt nevndini at gera fleiri uppskot, men einans at gera uppskot til nýggja skipan við størri sjálvræði. Harafturat er í hesum uppskoti ikki beinleiðis álagt nevndini at endurskoða stýrisskipanarlógina og lögtingsvallógina. Hetta kann nevndin gera, um hon heldur tað vera neyðugt í sambandi við arbeiðssetningin.

Broytingar í ríkisrættarlugu skipanini kunnu ikki einvíst fremjast av føroyska lóggávu- og umsitingarvaldinum. Men áðrenn nakrar samráðingar kunnu fara fram við donsku stjórna, eigur Føroya lögting at hava eina breiða og greiða stöðu til, hvørja leið vit vilja halda stendur m.a. í viðmerkingunum til uppskotið.

nevnd sambært grein 25 í tingskipanini at gera uppskot til setan av stjórnmalanevnd. Úrslitið varð lógaruppskot um tilfika nevnd. Uppskotið vann ikki frama á tingi.

Í viðmerkingunum vísir Marita Petersen vegna javnaðarflokkin á stöðuna hjá politisku flokkunum, sum kann bólkar í triggjar høvuðsleiðir, tá tað snýr seg um